

Materiál predkladaný na 2/13 zasadnutie
Dozornej rady Sociálnej poisťovne
konané dňa 16. apríla 2013

10

SPRÁVA

O VÝSLEDKOVYCH KONTROLNEJ ČINNOSTI SOCIÁLNEJ POISŤOVNE V ROKU 2012 A PLNENIE AKČNÉHO PLÁNU BOJA PROTI ZNEUŽÍVANIU SOCIÁLNEHO SYSTÉMU A PODVODOM V SOCIÁLNEJ POISŤOVNI

Dôvod predloženia:

realizácia vecného a časového plánu
konania zasadnutí Dozornej rady
Sociálnej poisťovne v roku 2013

Materiál predkladá:

Ing. Dušan Muňko
generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia Dozornej rady Sociálnej poisťovne
2. Predkladaciu správu
3. Správu o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2012 a plnenie akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni
4. Prílohy

Návrh uznesenia
Dozornej rady Sociálnej poisťovne

Dozorná rada Sociálnej poisťovne

berie na vedomie

správu o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2012 a plnenie akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni.

Predkladacia správa

Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2012 je členená podľa druhu kontrolnej činnosti.

V časti A. „Vnútrošná kontrola vykonávaná poverenými zamestnancami Sociálnej poisťovne, ústredie“ (ďalej len „ústredie“) sú zhrnuté výsledky:

I. vnútorných kontrol vykonávaných zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“),

II. vnútorných kontrol vykonávaných zamestnancami organizačných útvarov ústredia.

V časti B. „Finančná kontrola vykonávaná zamestnancami organizačných útvarov pobočiek Sociálnej poisťovne“ (ďalej len „pobočka“) sú zhodnotené výsledky kontrolnej činnosti zamestnancov organizačných útvarov pobočiek, vykonanej v organizačných útvaroch pobočiek.

Časť C. „Vonkajšia kontrola vykonávaná zamestnancami útvarov poistného pobočiek“ obsahuje výsledky kontrolnej činnosti u subjektov, ktorých povinnosti v sociálnom poistení stanovuje zákon. Zamestnanci útvarov poistného pobočiek v roku 2012 vykonali v rámci vonkajšej kontroly 4 401 vonkajších kontrol u 4 297 zamestnávateľov. V priebehu vykonávania vonkajšej kontroly zamestnávateľa uhradili v roku 2012 poistné v sume 941 189,28 EUR. Na základe výsledkov uskutočnených vonkajších kontrol bolo útvarmi poistného rozhodnutím predpísané dlžné poistné v celkovej sume 1 948 622,85 EUR.

Poslednú časť D. tvorí „Vyhodnotenie plnenia akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni“ (ďalej len „akčný plán“), ktorý schválila Rada riaditeľov Sociálnej poisťovne uznesením č. 132/8/2005 dňa 23. februára 2005. Plnenie akčného plánu obsahuje a hodnotí prijaté opatrenia, ktoré mali zabrániť zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v jednotlivých oblastiach činnosti Sociálnej poisťovne.

Správa
o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2012
a plnenie akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému
a podvodom v Sociálnej poisťovni

Kontrolná činnosť v Sociálnej poisťovni (ďalej len „poisťovňa“) bola vykonávaná podľa Plánu kontrolnej činnosti vykonávanej zamestnancami Sociálnej poisťovne, ústredie na rok 2012, plánov kontrolnej činnosti pobočiek, Kontrolného poriadku Sociálnej poisťovne, v súlade so zákonom, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi poisťovne.

Predmetom predloženej Správy o výsledkoch kontrolnej činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2012 sú výsledky:

- A. vnútornej kontroly vykonanej poverenými zamestnancami ústredia v členení na:
  - I. kontroly vykonané zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia,
  - II. kontroly vykonané zamestnancami organizačných útvarov ústredia,
- B. finančnej kontroly vykonanej zamestnancami organizačných útvarov pobočiek,
- C. vonkajšej kontroly vykonanej zamestnancami útvarov poisťovne pobočiek,
- D. vyhodnotenie plnenia akčného plánu.

A. Vnútrotná kontrola vykonaná poverenými zamestnancami ústredia

Vnútrotná kontrola vykonávaná poverenými zamestnancami ústredia bola realizovaná:

- zamestnancami odboru kontroly a sťažností ústredia,
- zamestnancami organizačných útvarov ústredia.

I. Kontroly vykonané zamestnancami odboru kontroly a sťažností

Zamestnanci odboru kontroly a sťažností ústredia vykonali v roku 2012 spolu **88 kontrol**, z toho 14 plánovaných vnútorných kontrol, 6 plánovaných kontrol dôchodkových dávok, 2 kontroly plnenia opatrení v sekcii dôchodkového poistenia a 66 mimoriadnych kontrol mimo plánu kontrolnej činnosti.

Plánované vnútorné kontroly

V roku 2012 bolo vykonaných **14 vnútorných kontrol**, ktoré boli zamerané na dodržiavanie lehôt v konaní o dávkach nemocenského poistenia a dávkach poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia, činnosť pobočiek v oblasti dobrovoľného poistenia fyzických osôb a postup pobočiek v súvislosti s plnením povinností zamestnávateľa.

Kontrolami boli zistené nasledovné **nedostatky: nepresné a neúplné zistenie stavu vecí pred vydaním rozhodnutia, nedodržanie zákonom stanovených lehôt v konaní, nevrátenie poisťného, ktoré bolo zaplatené bez právneho dôvodu v zákonom určenej lehote, oneskorené zasielanie výziev,**

nedôsledné konanie pobočky, neukladanie pokút a oneskorená evidencia tlačív registračných listov fyzických osôb v informačnom systéme Jednotný výber poisťného (IS JVP).

Na základe výsledkov uvedených vnútorných kontrol bolo **prijatých** spolu **46 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku**, ktoré boli stanovené s cieľom zabezpečiť, aby sa zistené nedostatky v budúcnosti neopakovali.

Plánované kontroly dôchodkových dávok

Zamestnanci odboru kontroly a sťažností vykonali v roku 2012 v sekcii dôchodkového poistenia 6 plánovaných vnútorných kontrol zameraných na kontrolu dodržiavania ustanovení zákona a vnútorných predpisov pri:

- priznaní starobného dôchodku podľa § 65 zákona v znení zákona č. 555/2007 Z. z.,
- priznaní starobného dôchodku podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a podľa nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009,
- priznaní invalidného dôchodku podľa § 70 zákona,
- priznaní invalidného dôchodku podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a podľa nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009,
- zamietnutí žiadosti o predčasný starobný dôchodok podľa § 67 zákona,
- zamietnutí žiadosti o predčasný starobný dôchodok podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a podľa nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009.

Ako **nedostatky** boli **zistené: nezapočítanie, resp. nesprávne započítanie obdobia dôchodkového poistenia, nesprávny vymeriavací základ, nesprávne určenie rozhodujúceho obdobia, nesprávna hodnota priemerného osobného mzdového bodu, určenie paušálnej sumy starobného dôchodku z nesprávnej teoretickej sumy starobného dôchodku, nesprávne započítanie hrubého zárobku a chyby v rozhodnutiach.**

K zisteným nedostatkom bolo prijatých **12 opatrení na ich odstránenie a na odstránenie príčin ich vzniku.**

Súčasne boli v roku 2012 vykonané **2 následné kontroly zamerané na plnenie opatrení**, resp. odstránenie nedostatkov v dávkových spisoch, ktoré boli zistené vnútornými kontrolami. Odstránením zistených nedostatkov boli na dávkach dôchodkového poistenia poukázané **doplatky** v úhrnnej sume **8 912,07 EUR**. **Administratívne preplatky** boli zistené v **18 prípadoch** a vyčíslené sumou **1 070,48 EUR**.

Kontroly vykonané mimo plánu kontrolnej činnosti

Mimo plánu vykonali zamestnanci odboru kontroly a sťažností **66 mimoriadnych vnútorných kontrol**, ktoré boli zamerané na výplatu nemocenských dávok, výplatu dávok poistenia v nezamestnanosti, posúdenie nároku na dávku úrazového poistenia a jej výplatu u vybraných zamestnancov poisťovne, lekársku posudkovú činnosť, realizáciu bezhotovostných platobných operácií prostredníctvom

platobných kariet, registráciu dobrovoľne poistených osôb a úhradu poistného a na konanie pobočiek u vybraných zamestnávateľov.

Kontrolami boli **zistené nasledovné nedostatky: neoprávnená výplata nemocenských dávok, t. j. sprenevera, subvenčné podvody zo strany zamestnancov poisťovne ako aj zamestnávateľov, porušenie zákona pri poukazovaní nemocenských dávok a dávok poistenia v nezamestnanosti, nedodržanie vylúčenia zamestnancov organizačnej zložky poisťovne v rozhodovacej činnosti, nedodržanie povinnosti oznámiť pracovný úraz, absencia dohôd o hmotnej zodpovednosti držiteľov platobných kariet, nepreukázateľné účtovné doklady, chýbajúce zdôvodnenie použitia verejných prostriedkov, nedodržanie lehôt pri vydávaní rozhodnutí na dlžné poistné, nekorektné zásahy v IS JVP bez podkladov.**

Vo finančnom vyjadrení bola kontrolou v oblasti nemocenského poistenia zistená **neoprávnená výplata nemocenských dávok zamestnancom poisťovne t. j. sprenevera v sume 25 251,26 EUR, subvenčný podvod zo strany zamestnancov poisťovne v sume 243 407,45 EUR a subvenčný podvod zo strany zamestnávateľov v sume 51 936,04 EUR. Celková suma neoprávnene vyplatených dávok z fondu nemocenského poistenia bola v sume 320 594,75 EUR.**

Na základe výsledkov týchto kontrol bolo kontrolovanými subjektmi prijatých **194 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku** a bolo podaných **9 trestných oznámení** a **1 podnet** bol postúpený z Krajskej prokuratúry Košice na Okresné riaditeľstvo policajného zboru Košice a zároveň bol s **9 zamestnancami poisťovne okamžite rozviazaný pracovný pomer.**

Z predložených správ od kontrolovaných subjektov možno konštatovať, že prijaté opatrenia na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku boli v stanovených termínoch splnené, resp. sa priebežne plnia.

II. Kontroly vykonané zamestnancami organizačných útvarov

Vnútorne kontroly vykonávali zamestnanci odborných útvarov ústredia a boli zamerané na kontrolu súladu činností vykonávaných organizačnými zložkami poisťovne so zákonom, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi poisťovne.

V roku 2012 bolo spolu vykonaných **83 vnútorných kontrol, z toho 3 v ústredí a 80 v pobočkách.**

Výsledky vnútorných kontrol

Kancelária generálneho riaditeľa

Odbor správy registratúry

V roku 2012 boli vykonané **2 kontroly** (Košice, Galanta) so zameraním na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov poisťovne pri výkone správy registratúry, evidenciu registratúrnych záznamov, obeh, tvorbu, vybavovanie, ukladanie a ochranu registratúrnych záznamov, materiálno-technické zabezpečenie registratúr a vyradovanie registratúrnych záznamov.

V oblasti správy registratúry **neboli zistené nedostatky**.

Sekcia dôchodkového poistenia

Odbor metodiky dôchodkového riadenia a opravných prostriedkov

V roku 2012 bolo vykonaných **13 kontrol** (Martin, Banská Bystrica, Rimavská Sobota, Lučenec, Veľký Krtíš, Bardejov, Stará Ľubovňa, Trebišov, Vranov nad Topľou, Poprad, Liptovský Mikuláš, Galanta, Nové Zámky) so zameraním na kvalitu vykonávania vstupnej kontroly evidenčných listov dôchodkového poistenia (ďalej len „evidenčné listy“), včasnosť ich odosielania do ústrednej evidencie nárokových podkladov ústredia, správnosť údajov uvedených v evidenčných listoch samostatne zárobkovo činných osôb (ďalej len „SZČO“) a dobrovoľne dôchodkovo poistených osôb, správnosť a úplnosť spisovania žiadostí o dôchodok, ich dokumentovanie potrebnými dokladmi a správnosť rozhodovania o zvýšení a znížení sociálneho dôchodku alebo jeho odňatí.

Kontrolou agendy v oblasti dôchodkového poistenia boli v kontrolovaných pobočkách zistené nedostatky v minimálnom rozsahu a v čase kontroly boli odstránené, preto **neboli navrhnuté opatrenia na odstránenie nedostatkov**.

Sekcia nemocenského poistenia, úrazového poistenia, poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia a lekárskej posudkovej činnosti

Odbor nemocenského poistenia

V oblasti nemocenského poistenia bolo vykonaných **8 kontrol** (Stará Ľubovňa, Veľký Krtíš, Komárno, Levice, Dolný Kubín, Považská Bystrica, Žilina, Košice).

Kontroly boli zamerané na správnosť posúdenia splnenia podmienok nároku na nemocenské dávky, určenia rozhodujúceho obdobia na zistenie denného vymeriavacieho základu na určenie výšky nemocenskej dávky, určenia denného vymeriavacieho základu na určenie výšky nemocenskej dávky, dodržiavania procesných postupov v rámci rozhodovacej činnosti a šetrenia skutkového stavu vecí pri porušení liečebného režimu.

Nedostatky boli zistené v **31 prípadoch**, z toho v 4 prípadoch **nedoplatok na dávke**, v 3 prípadoch **preplatok na dávke**, v 1 prípade bola **dávka zaslaná na iný účet, ako bol uvedený na žiadosti o dávku**, v 13 prípadoch bola **dávka zaslaná na účet resp. na adresu, ktorá bola uvedená v APV Syrius, pričom na žiadosti o dávku nebol určený spôsob výplaty**, v 9 prípadoch bola **nesprávne vyznačená právoplatnosť rozhodnutia** a v 1 prípade **nebola dodržaná lehota na vydanie rozhodnutia**.

Na odstránenie zistených nedostatkov bolo **prijatých 28 opatrení**.

Odbor úrazového poistenia

V oblasti úrazového poistenia bolo vykonaných **8 kontrol** (Dolný Kubín, Komárno, Liptovský Mikuláš, Michalovce, Nové Zámky, Považská Bystrica, Spišská Nová Ves, Žilina) so zameraním na spracovanie podkladov k žiadostiam o úrazovú rentu a pozostalostnú úrazovú rentu, posudzovanie nároku poškodených na dávky úrazového poistenia, rozhodovacia činnosť pobočiek o úrazových dávkach a výkon odvolacej agendy úrazového poistenia s dôrazom na dodržiavanie lehôt.

Odbor poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia

V oblasti poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia bolo vykonaných **8 kontrol** (Trenčín, Spišská Nová Ves, Prešov, Levice, Liptovský Mikuláš, Košice, Zvolen, Čadca) so zameraním na posudzovanie nároku na dávku v nezamestnanosti podľa zákona a podľa nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009, posudzovanie nároku na dávku garančného poistenia a rozhodovaciu činnosť.

V oblasti úrazového poistenia a v oblasti poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia neboli zistené nedostatky.

Odbor lekárskej posudkovej činnosti

Zamestnanci odboru lekárskej posudkovej činnosti (ďalej len „LPČ“) vykonali **6 kontrol** (Trenčín, Topoľčany, Košice, Michalovce, Lučenec, Spišská Nová Ves) so zameraním na správnosť posudzovania nepriaznivého zdravotného stavu na účely dôchodkových a úrazových dávok a dodržiavanie lehôt v konaní. V roku 2012 boli vykonané aj **2 mimoriadne vnútorné kontroly** v pobočke Svidník, z toho 1 so zameraním na posudzovanie spôsobilosti na prácu u ošetrovujúcich lekárov a 1 na dodržiavanie povinností ošetrovujúcimi lekármi v zmysle zákona v oblasti dočasnej pracovnej neschopnosti (ďalej len „DPN“) u vybraných poistencov a preverenie opodstatnenosti DPN.

V oblasti LPČ boli **zistené nasledovné nedostatky: nebola prerokovaná obnova pracovnej schopnosti, ktorá trvala viac ako 26 týždňov, nebola dodržaná lehota na posúdenie zdravotného stavu na účely invalidity, nedostatočne zdokumentované závery posudkového lekára z kontroly posudzovania spôsobilosti na prácu na III. diele tlačiva Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, nesprávne určený dátum rozhodujúci pre začatie plynutia lehoty, nebola dodržaná lehota na posúdenie invalidity a nebola dodržaná lehota na odstúpenie spisovej dokumentácie z pobočky posudkovému lekárovi ústredia.**

V súvislosti s vykonanými **mimoriadnymi vnútornými kontrolami** u ošetrovujúcich lekárov boli **zistené nasledovné nedostatky: neodôvodnená dĺžka pracovnej neschopnosti, oneskorene doručený III. diel tlačiva Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti do evidencie práceneschopných pobočky poisťovne, čím bol zmarený výkon kontroly posudzovania spôsobilosti na prácu a kontroly dodržiavania liečebného režimu, spätné uznanie DPN medicínsky riadne neodôvodnené a nezdokumentované v zdravotnej dokumentácii, novo uznané DPN bezprostredne po ukončení predchádzajúcich DPN (spravidla na nasledujúci deň po uplynutí 3 mesiacov trvania DPN, ale už s výhodnejším výpočtom nemocenského).**

Na odstránenie zistených nedostatkov bolo **prijatých 12 opatrení.**

Sekcia ekonomiky

Odbor účtovníctva

Odbor účtovníctva v roku 2012 vykonal **15 kontrol** (Bratislava, Trnava, Dunajská Streda, Galanta, Senica, Levice, Nové Zámky, Topoľčany, Žilina, Čadca, Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Martin, Banská Bystrica, Lučenec) so zameraním na dodržiavanie zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov a likvidáciu cestovných náhrad zamestnancom poisťovne. Kontrolou **neboli zistené nedostatky**.

V roku 2012 bolo vykonaných aj **8 mimoriadnych vnútorných kontrol** (Spišská Nová Ves, Martin, Liptovský Mikuláš, Rimavská Sobota, Prešov, ústredie) so zameraním na evidenciu služobných ciest v centrálnom dochádzkovom systéme v súvislosti so vznikom nároku na stravné poukážky. Zistené **nedostatky** sa týkali **nesprávnej evidencie služobnej cesty v dochádzkovom systéme, čím vznikol nárok na stravnú poukážku neoprávnene**.

Na odstránenie zistených nedostatkov bolo **prijatých 7 opatrení**.

Odbor výberu poistného

Zamestnanci odboru výberu vykonali **8 kontrol** v 4 pobočkách (Bratislava, Nitra, Veľký Krtíš, Žilina) so zameraním na povolenie resp. nariadenie obnovy konania, rozhodovaciu činnosť, predpisovanie poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, spracovanie výkazov poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, spracovanie platieb, spracovanie registračných listov fyzických osôb, postúpenie právoplatných a vykonateľných rozhodnutí útvaru vymáhania pohľadávok, posúdenie žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy týkajúcej sa vysielania a žiadostí o predĺženie doby vyslania.

Nedostatky boli zistené v oblasti odvolacieho konania (**nedodržanie lehoty pri odstupovaní spisového materiálu odvolaciemu orgánu**), **nebola dodržaná lehota pri predpisovaní poistného zamestnávateľom, SZČO a dobrovoľne poisteným osobám, právoplatné a vykonateľné rozhodnutia ne boli v stanovenej lehote predložené útvaru vymáhania pohľadávok, registračné listy fyzických osôb ne boli spracované v lehote, v IS JVP ne boli evidované stavy rozhodnutí a v oblasti posúdenia žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy týkajúcej sa vysielania zamestnancov a SZČO**.

Na odstránenie zistených nedostatkov bolo **prijatých 13 opatrení**.

V roku 2012 bolo vykonaných **5 kontrol** zameraných na **kontrolu plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených pri kontrolách vykonaných v roku 2011**. **Nedostatky** boli zistené **v oblasti evidovania stavov rozhodnutí v IS JVP a pri predpisovaní poistného**, ktoré boli následne odstránené.

B. Finančná kontrola vykonaná zamestnancami organizačných útvarov pobočiek

V roku 2012 bolo zamestnancami pobočiek vykonaných **48 následných finančných kontrol** v súlade so zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole

a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, príkazom generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 2/2011 Vykonávanie finančnej kontroly v podmienkach Sociálnej poisťovne v platnom znení a príkazmi riaditeľov pobočiek. Tieto kontroly boli zamerané na finančné operácie základných fondov nemocenského poistenia, úrazového poistenia (okrem úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty), garančného poistenia a poistenia v nezamestnanosti. Predmetom kontroly boli výplaty jednotlivých druhov dávok, t. j. overenie nároku na dávku, správnosť výpočtu, či bola dávka poukázaná v správnej výške a správne mu poberateľovi, vykonávanie predbežnej a priebežnej finančnej kontroly. Kontrolou boli zistené **nedoplatky a preplatky nemocenských dávok, úrazových dávok a dávok poistenia v nezamestnanosti.**

Na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku bolo **prijatých 9 opatrení.**

C. Vonkajšia kontrola vykonaná zamestnancami útvarov poisťného pobočiek

Vonkajšia kontrola v roku 2012 bola vykonaná u zamestnávateľov na základe plánov vonkajšej kontrolnej činnosti, ktoré vypracovali útvary poisťného pobočiek. Do plánov vonkajšej kontrolnej činnosti boli zaradení zamestnávatelia, ktorí si neplnili povinnosti v súlade so zákonom o sociálnom poistení [napr. nepredkladali mesačné výkazy poisťného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, neplatili poisťné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poisťné“), neplnili oznamovacie povinnosti – najmä prihlásenie alebo odhlásenie zamestnancov], nespolupracovali s organizačnými útvarmi pobočky.

V roku 2012 bolo **skontrolovaných 4 297 zamestnávateľov** a vykonaných bolo **4 401 kontrol**, z toho podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 bolo vykonaných 10 kontrol na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, 26 kontrol na poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania a 1 kontrola na poistenie v nezamestnanosti a do garančného fondu a podľa predpisov účinných od 1. januára 2004 bolo vykonaných 4 364 kontrol na sociálne poistenie. **Najmenší počet** vonkajších kontrol zamestnávateľov (10) vykonala **pobočka Topoľčany**, **najvyšší počet** vonkajších kontrol (615) vykonala **pobočka Bratislava**.

Z celkového počtu skontrolovaných zamestnávateľov (4 297) bolo **1 014 zamestnávateľov**, ktorí predložili **mesačné výkazy poisťného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, mesačné výkazy poisťného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, štvrtročné výkazy poisťného na poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania a mesačné výkazy príspevkov na poistenie v nezamestnanosti a do garančného fondu až pri výkone vonkajšej kontroly.** Celkom bolo predložených a v jednotlivých aplikačných programových vybaveniach zaevidovaných **7 323 mesačných výkazov.**

Pri výkone vonkajšej kontroly bol overený vymeriavací základ (VZ) zamestnanca a zamestnávateľa, výpočet poisťného na jednotlivé druhy poistenia, rozhodujúce obdobie pre určenie vymeriavacieho základu a to porovnaním dokladov, ktoré boli predložené zamestnávateľom s mesačnými výkazmi poisťného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, ktoré zamestnávateľ zasiela poisťovni. Kontrolou VZ, výpočtu poisťného a rozhodujúceho obdobia pre určenie vymeriavacieho základu bolo zistené **dĺžné poisťné (nedoplatky na poisťnom)** v celkovej sume **798 249,38 EUR** a **poisťné zaplatené bez právneho dôvodu (preplatok)** v celkovej sume **673 700,23 EUR.**

Nedoplatky na poistnom vznikli z dôvodu nesprávne určeného VZ, poistné nebolo vypočítané správne, zamestnávateľ nebol prihlásený na úrazové poistenie, poistné na úrazové poistenie odvedené z obmedzených VZ, neoprávnené zníženie sadzby poistného na starobné poistenie, zamestnávateľ neplatil poistné na úrazové poistenie za zamestnancov, ktorí pracovali na dohodu o vykonaní práce a pod. V sume nedoplatkov je zahrnuté aj dlžné poistné za zamestnávateľov, ktorí neplatili poistné a mesačné výkazy predložili až pri výkone kontroly.

Preplatky na poistnom vznikli z dôvodu nesprávne určeného VZ (do VZ zahrnuté odstupné, odchodné), poistné odvedené za obdobie, v ktorom poistenci a zamestnávateľia neboli povinní platiť poistné, poistné odvedené za celý mesiac, ak poistenie trvalo len časť kalendárneho mesiaca, poistné odvedené z odmien vyplatených po skončení pracovného pomeru a pod. Poistné zaplatené bez právneho dôvodu bolo použité na zápočet pohľadávky.

Na základe výsledkov uskutočnených vonkajších kontrol bolo útvárom poistného rozhodnutím **predpísané dlžné poistné** v celkovej sume **1 948 622,85 EUR**.

Kontrolou registračných listov zamestnancov a ich porovnaním s prehľadom zamestnancov, ktorí sú evidovaní v IS systéme JVP boli **nedostatky** zistené u **2 533 zamestnávateľov** a zistených **14 416 chýb** (nesprávne rodné číslo, nenahlásenie prerušenia poistenia, nesprávne dátumy prihlásenia alebo odhlásenia do a z poistenia, zamestnanec nebol odhlásený z poistenia vôbec a pod.), ktoré boli opravené pri spracovávaní výsledkov kontroly v IS JVP.

Na základe dosiahnutých výsledkov možno konštatovať, že zamestnanci osobným kontaktom so zamestnávateľom prispievajú k vyššiemu výberu poistného, keď zamestnávateľia už po oznámení o vykonaní kontroly, v priebehu kontroly alebo po ukončení kontroly uhradia dlžné poistné, alebo časť poistného. Na základe kontroly bolo v roku 2012 **uhradené poistné** v sume **941 189,28 EUR**.

V porovnaní s **rokom 2011** skontrolovali zamestnanci vykonávajúci vonkajšiu kontrolu o **273 zamestnávateľov menej** (v roku 2011 skontrolovali 4 570 a v roku 2012 skontrolovali 4 297 zamestnávateľov), t. j. menej o 5,97% a vykonali o **2 558 vonkajších kontrol menej** (v roku 2011 vykonali 6 959 kontrol a v roku 2012 vykonali 4 401 kontrol), t. j. menej o 36,76%. Príčinou menšieho počtu skontrolovaných zamestnávateľov a vykonaných kontrol v porovnaní s rokom 2011 je náročnejšie spracovanie výsledkov kontroly v IS JVP z dôvodu opráv veľkého počtu chýb v prílohách k mesačným výkazom poistného a príspevkov, vykonávanie mimoriadnych vnútorných kontrol v pobočke, tiež nízky počet zamestnancov pobočiek vykonávajúcich vonkajšiu kontrolu.

D. Vyhodnotenie plnenia akčného plánu

Rizikovým oblastiam definovaným v akčnom pláne venovala poisťovňa v hodnotenom období zvýšenú pozornosť. Zneužívanie sociálneho systému je už niekoľko rokov zaznamenávané v oblasti nemocenského poistenia. Napriek skutočnosti, že sa zneužívanie sociálneho systému eliminovalo v oblasti nemocenského poistenia novelou zákona o sociálnom poistení v roku 2011, naďalej sú zaznamenávané prípady zneužívania sociálneho systému v tejto oblasti. Pri podozrení na zneužívanie sociálneho systému útvary nemocenského poistenia aktívne spolupracovali s útvarmi lekárskej posudkovej činnosti a útvarmi poistného.

V roku 2012 sa vo zvýšenej miere sledovali **prípady uplatnenia nároku na nemocenskú dávku v rámci ochrannnej lehoty**. Útvary nemocenského poistenia

v sledovanom období šetrili prípady, keď poistenec pri poskytovaní nemocenského, ktoré bolo uplatnené v rámci ochranej lehoty, resp. bolo poskytované zo zaniknutého nemocenského poistenia, počas trvania dočasnej pracovnej neschopnosti uzatvoril iný pracovný pomer alebo dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, kde aj vykonával zárobkovú činnosť. Pri konštatovaní porušenia liečebného režimu bolo nemocenské odňaté.

Zneužívanie sociálneho systému bolo zistené aj v prípade **dvoch alebo viacerých nemocenských poistení**. V niektorých prípadoch bolo ošetrovateľom vystavené len jedno „Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti“. Útvary nemocenského poistenia v spolupráci s útvarmi lekárskej posudkovej činnosti preverovali opodstatnenosť uznania dočasnej pracovnej neschopnosti len z jedného nemocenského poistenia. Opätovne sa vyskytli prípady, že **dočasné pracovné neschopnosti boli vystavené účelovo**. Tieto boli následne stornované.

V súvislosti so súbehmi nemocenských poistení sú stále zaznamenávané prípady, kedy boli poistenci uznaní práceneschopnými z týchto poistení, ale s rôznymi dátumami vzniku, napríklad v prípade existencie dvoch nemocenských poistení (poistenec je súbežne poistený ako zamestnanec a ako dobrovoľne nemocensky poistená osoba) bolo zistené, že nárok na nemocenskú dávku si uplatní len z nemocenského poistenia zamestnanca a ako dobrovoľne nemocensky poistená osoba bola uznaná za dočasne práceneschopného až po splnení podmienok nároku na nemocenskú dávku. Tieto prípady sú riešené v spolupráci s útvarmi lekárskej posudkovej činnosti tak, aby sa dátum vzniku pracovnej neschopnosti odvíjal od medicínskej opodstatnenosti a nie od dátumu splnenia podmienok nároku na nemocenskú dávku.

Napriek skutočnosti, že v októbri 2012 mnohým poistencom po dosiahnutí doby 270 dní nemocenského poistenia zaniklo dobrovoľné nemocenské poistenie, využívajú tento inštitút tým spôsobom, že sa tesne pred vznikom dočasnej pracovnej neschopnosti prihlásia na balík poistení a v krátkom čase sú uznaní práceneschopnými. Tieto osoby spĺňajú podmienku 270 dní poistenia z predchádzajúceho ukončeného dobrovoľného nemocenského poistenia a nárok na nemocenskú dávku im vznikne.

V súvislosti s dobrovoľným nemocenským poistením sa vyskytovali prípady prihlasovania sa na dobrovoľné nemocenské poistenie osôb, ktorých nemocenské poistenie zamestnanca bolo prerušené z dôvodu čerpania rodičovskej dovolenky. Tieto osoby si popri poberaní rodičovského príspevku uplatňovali z dobrovoľného nemocenského poistenia nárok na ošetrovné alebo nemocenské.

V prípadoch **zneužívania sociálneho systému** poistencami bolo v **štyroch prípadoch** zistené **falšovanie a pozmeňovanie údajov** na Potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti zo strany poistenca. V týchto prípadoch bol daný podnet pre podozrenie zo spáchania trestného činu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny príslušnému orgánu policajného zboru.

V roku 2012 sa venovala zvýšená pozornosť zamestnávateľom, ktorí svojou činnosťou dávali dôvodné podozrenie zo zneužívania sociálneho systému. Z dôvodu podozrenia na **zneužívanie sociálneho systému účelovým uzatváraním pracovných pomerov za účelom čerpania nemocenských dávok** prebiehalo v **štyroch prípadoch vyšetrenie orgánmi činnými v trestnom konaní**, pričom v troch prípadoch bolo začaté trestné stíhanie a v decembri 2012 bolo podané trestné oznámenie na ďalšieho zamestnávateľa.

V oblasti **úrazového poistenia** z dôvodu podozrenia na **zneužívanie sociálneho systému zamestnávateľom**, bol v jednom prípade daný **podnet na začatie trestného stíhania za prečin pokusu subvenčného podvodu**. Podozrenie zo zneužívania sociálneho systému spočívalo v určení neprimerane vysokej sumy vymeriavacieho základu zamestnanca pre určenie sumy úrazovej dávky.

V oblasti poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia neboli preukázané prípady, ktoré by viedli k úmyselnému zneužívaniu sociálneho systému.

V oblasti lekárskej posudkovej činnosti posudkoví lekári venujú zvýšenú pozornosť prípadom dočasnej pracovnej neschopnosti v ochrannnej lehote, u dobrovoľne nemocensky poistených osôb, pre pracovný úraz a chorobu z povolania a pri úrazoch zavinených inou osobou. Posudkoví lekári upozorňujú ošetrojúcich lekárov na objektívne a zodpovedné uznávanie dočasnej pracovnej neschopnosti.

Kontrolou posudzovania spôsobilosti na prácu bolo na podnet posudkových lekárov **uznaných za práceschopných 56 678 poistencov**.

V roku 2012 bol v spolupráci s Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou riešený **jeden prípad subjektívneho posudzovania spôsobilosti na prácu ošetrojúcim lekárom**. Prípad bol riešený aj orgánmi činnými v trestnom konaní. V jednom prípade bolo u ošetrojúcej lekárky stornovaných až 24 dočasných pracovných neschopností a následne jej bola uložená pokuta za porušenie povinností ošetrojúceho lekára pri vystavovaní dočasnej pracovnej neschopnosti.

Kontrolou dodržiavania liečebného režimu bolo v dvoch prípadoch zistené, že počas dočasnej pracovnej neschopnosti sa poistenec nachádzal na zahraničnej dovolenke a na základe zistení sa podarilo zabrániť zneužitiu sociálneho systému.

V oblasti výberu poistného a vymáhania pohľadávok nebolo zistené zneužívanie sociálneho systému.

V oblasti **informačných technológií** pri uzatváraní dodatkov k zmluvám, ktoré sú výsledkom procesu verejného obstarávania došlo v roku 2012 k **úspore finančných nákladov vo výške 55 436,52 EUR**.

V ostatných oblastiach definovaných v akčnom pláne nebolo zistené zneužívanie sociálneho systému.